

โครงการประสานงานเพื่อประมวลและสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับชุมชน
จากรายงานผลการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากฝ่ายชุมชนและสังคม

บทคัดย่อ

ความเปลี่ยนแปลงในการรับรู้และให้ความหมายแก่ “ชนบทไทย” อันได้แก่การเกิดกรอบคิด “วัฒนธรรมชุมชน” ที่มีพลังมากในระยะสามสิบปีที่ผ่านมา มีผลทำให้สังคมไทยไม่สามารถเข้าใจความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ชนบทได้ และส่งผลทำให้มองหรือเข้าใจการเคลื่อนไหวของคนในชนบทอย่างผิดพลาดคลาดเคลื่อน จนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชนบทขาดประสิทธิภาพ และส่งผลให้ความขัดแย้งทางการเมืองระดับชาติทวีความรุนแรงมากขึ้นในระยะหลายปีที่ผ่านมา

เนื่องจากกรอบคิด “วัฒนธรรมชุมชน” มีผลกระทบที่สำคัญดังกล่าวมานี้ บทความนี้จึงอธิบายที่มาของการรับรู้และการให้ความหมายแก่ “ชนบทไทย” ที่ทำให้เกิด “กรอบคิดวัฒนธรรมชุมชน” ขึ้นมา แล้วได้วิเคราะห์ให้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ชนบท ซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่ากรอบคิด “วัฒนธรรมชุมชน” นั้นไม่สามารถที่จะใช้ในการอธิบายความเปลี่ยนแปลงตลอดจนปัญหาสำคัญ ๆ ที่คนในชนบทไทยต้องเผชิญในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาได้อีกต่อไป หลังจากนั้นบทความนี้ได้เสนอแนวทางใหม่ในการจัดการทรัพยากรที่เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชนบทในปัจจุบัน โดยหวังว่าจะเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหาของชาวชนบทและช่วยลดความขัดแย้งทางการเมืองระดับชาติในระยะยาว

Abstract

Changes in the perception and definition of Thai Rural Society led to the development of the “Community Culture” concept. This concept has been influential over the last 30 years and has been responsible for Thai society becoming unable to understand the changes actually occurring in Thai rural areas. In addition, the hegemony of the idea has resulted in members of Thai society to view and misunderstanding the cause of collective action and mobilization of rural people. This hegemony has grown to the point that it has caused inefficiency in solving rural problems and developing rural areas. In addition, it has political conflict to intensity at the national level over the past few years.

Since the “Community Culture School” of thinking has had significant effects on Thai intellectual and political life, this essay will start by explaining the origins of the perceptions and definitions of “Thai Rural Society” that led to the emergence of the concept. It will then analyse changes actually occurring in rural areas which will clearly show that the “Community Culture” concept is no longer adequate to explain the important problems and changes being experienced by people in Thai rural areas over the last two decades. Finally, this essay will suggest a new model for resource management appropriate to changes currently taking place in rural areas. It is hoped that this will provide an alternative framework for solving rural people’s problems and that it will contribute to reducing national political conflict in the long run.